

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismvs
Catholicus, summam Christianæ institutionis IIII. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

Vis sacramenti & species sacramenti quomodo differunt. tit. 114

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

VIS SACRAVENTI ET SPE.
cies sacramenti quomodo dif-
ferunt.

TITVLVS CXIII.

FRIA notantur. Primo, quod sunt duo, vis sacramenti, & species sacramenti: sub his enim soli videtur corpus & sanguis Christi, gustatur & comeditur. Secundo, quod externæ species nihil gratia per se conferant. Tertio, quod remissio peccatorum non in mādicatione species cūm consistit, sed in fide.

Primo, vis sacramenti est, credere verbis Christi, Matt. 26. Hoc est corpus meum &c. Hic est sanguis meus &c. Hoc credere, apprehendit virtutem & gratiam sacramenti. Et sic dicit Augustinus: Crede, & manducasti. Sic SS. patres veteris testamenti manducarunt & biberunt sanguinem Christi in fide futuri, & hodiē sub Turca Christiani. Haec est potissima & optima communio, sine qua realis communio nihil prodest. At species sacramenti sunt panis & vinum, sub quibus solū videtur, comeditur, gustatur corpus & sanguis Christi externè, sed fides intus apprehendit gratiam.

Secundo, species externæ sacramenti nihil de se conferunt gratia, sicut nec aqua baptismi, vel species aquæ, sed operantur per fidem, ut primum medium. Subinde per has species Deus virtutem & vim sacramenti, Psalmo 83. gratiam & gloriam dabit Dominus, id est, non species sacramenti. At DEVS per fidem & vnam speciem, in qua totus est CHRISTVS, adeo potest operari, sicut in duabus speciebus virtutem sacramenti. Et cùm iam Ecclesia spiritu sancto ducta, sic sub una administret, ideo tota vis sacramenticiā sub una specie accipitur. Ideo pectant,

cant, qui Deum sic volunt cogi, & salutē alligates
vtranque speciem, qui alioqui dicunt, solam fidem
seruare. Secundō, quod pluris aestiment vtranq; spe-
ciam, quam catholicam unitatem, quae tamen omnibus
sacramentis præfertur, 1. Cor. 13. Species nihil vlt.
trā habent, quam significatiōē, quod sanguis à cor-
pore in passione fuit diuisus. & quod corpus est obla-
tum, sanguis effusus pro peccatis nostris, Roman. 4.
Mortuus est &c. At dicunt: Christus sic dedit Aposto-
lis, & p̄cepit omnibus hominibus dare. Respon-
deo, quod Christus dedit Apostolis, hoc omnes con-
fitemur ex Euangelistis, Matth. 26. Mar. 14. Luc. 22.
Cor. 11. Sed Christum præcepisse Apostolis, ut omni-
bus hominibus sic darent, hoc non potest aperte do-
ceri. Non ex hoc probatur, quod dixit, Bibite ex illo
omnes. Nam illi omnes fuerunt Apostoli, qui etiam
biberunt omnes, Marc. 14.

At consecratur sacramentum sub duabus speciebus
duplici de causa. Primō, vt à fidelibus sumatur, tan-
quam publicum testimonium fidei Christi: subinde,
vt memoria mortis Christi celebretur & vt apertis
significetur, quod à corpore Christi fuit primō sepa-
ratus sanguis eius, idè sacerdos vtranque facit. At
Apostolus una specie sufficenter communicatur su-
ne omni periculo, nam de duplice specie contendere,
solū est libido rixandi. Singulæ enim species etiam
separatim significant corpus Christi esse oblatum, &
sanguinem esse effusum pro peccatis nostris.

Tertiō, tria sunt sacramenta instituta ad remissio-
nem peccatorum: Primum, Baptismus, Aetor secun-
do, Marci ultim. Secundō, poenitentia in lapsis, Ioan.
20. Accipite Spiritum sanctum: Quorum remissionis
peccata &c. Tertiō, iunctio extrema, Iacob. quinto, Et
si in peccatis erunt, remittentur eis &c. At eucaristi-
a non instituta est in remissionē peccatorum, sed in
unionem, Ioan. 6. qui manducat me, in me manet, &

ego in eo: & propter charitatem in nobis excitādam,
1.Corin.10. Vnus panis, &c. Et in memoriam, quod
Christus redemit nos suo sanguine &c. Error est, sen-
tire hic accipere remissionem peccatorum. Nam si
manducatio sacramenti tolleret peccatum, tunc ba-
p̄tismus, p̄oenitentia, vñctio, fruſtrā fierent, & nullus
fornicator, odiosus, auarus, &c. deberet abstinere,
quia ibi sumeret remissionem peccatorum, quod fal-
sum est. Christus dicit Ioan. 6. Qui manducat me, in
me manet, & ego in eo. Non dicit, Remissionem pec-
catorum habebit &c. Manendum igitur est in fide &
vnitate Catholica, sicut antecessores nostri fecerunt.

Respondeant lectorē: Cūm primō panem solum re-
cipiunt, id est, priorem speciem, secundum ordinem,
subiunctū calicem etiam secundum ordinem: quæri-
tur, Quid in hoc interuallo temporis cūm sumerent
primam speciem, acceperunt antequām altera sume-
retur? Si in prima specie totum fuit sacramentum, id
est, corpus, sanguis, vita, diuinitas &c. Si hoc cre-
dunt, Ad quid sic vrgent alteram speciem, quandō si-
mul vtraque datur? Si non accipiunt in priori specie
totum sacramentum & corpus, ergo exangue corpus
& solum panem, non transubstantiatum accipiunt,
&c.

*AN PLURES DICANTVR
esse Missæ, de Christo, & de Sanctis
& mortuis.*

TITVLVS CXV.

PRIMÒ notandum, quod solum, in re,
id est, in opere est vna Missa, nō plures,
sive dicatur priuata vel publica, pro vi-
uis aut defunctis, de sanctis, Trinitate,
Maria, Petro, Paulo, &c. pro infirmis
& ianis, pro varijs necessitatibus, qualitercumq; no-
men